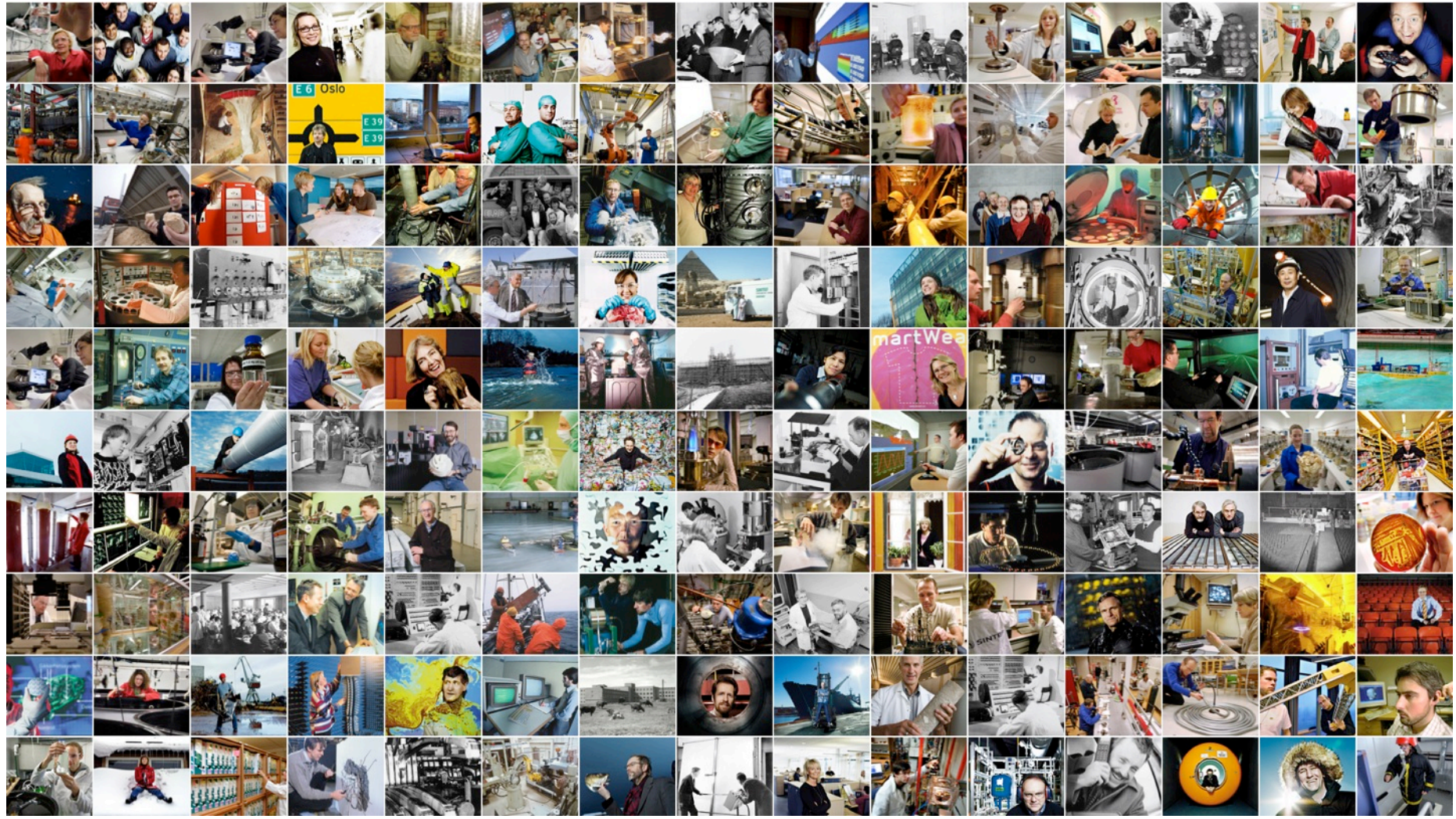

SAMSPILL – TJENESTEINNOVASJON OG
BRUK AV VARSLING- OG
LOKALISERINGSTEKNOLOGI I
DEMENSOMSORGEN

Tone Øderud, Seniorforsker, SINTEF Teknologi og samfunn
KS Agenda, 21. mars 2017

SINTEF 2017
"Teknologi for et bedre samfunn"
"Teknologi for egen mestring"

SAMSPILL - Samhandling og tjenesteutforming ved bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i demensomsorgen (2014-2016)

- Utvikle kunnskap og erfaring om hvordan bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi (GPS, mobil trygghetsalarm, døralarm, fall-alarm, osv.) kan integreres som en del av kommunenes operative pleie- og omsorgstjenester

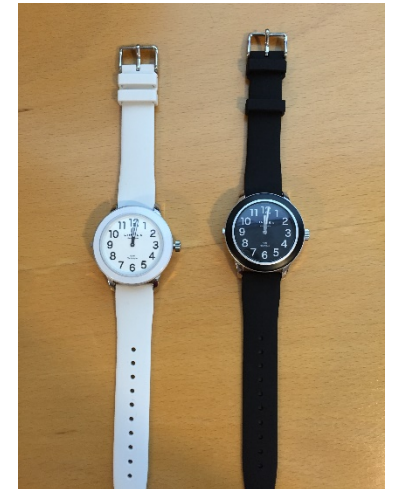
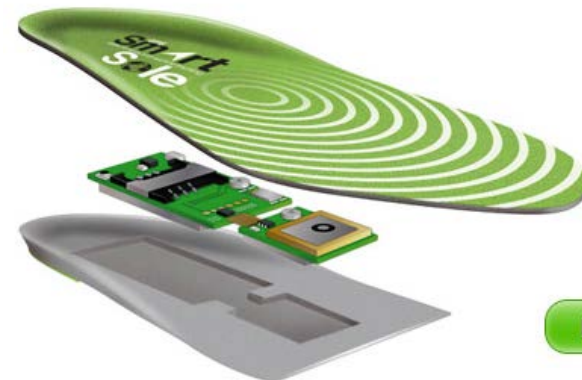

Samarbeidsmodell

Lokalisering - Samarbeidspartnere

- Doro Care Trygghetsentralen
- Telenor Objects/ Aleris
- Safecall
- Safemate

Lokaliseringsteknologi og Trygghetspakker

1. Trygghetspakke 1 -
Fastmontert trygghetsalarm.
Inne

2. Trygghetspakke 11 -
Bærbar trygghetsalarm.
Inne/ute

3. Trygghetspakke 3 -
Bærbar alarm for personer
med kognitiv svikt eller
demens

Mobil trygghetsalarm, varsling av fall, responscenter

Medisinering, døralarm, nattkamera, e-lås

Lokaliseringsteknologi, Samtykke og Boligtilpassing

SL5 fra Trygge spor

SL12 i Samspill

Samveis veikart er en praktisk metodikk som setter kommunene i stand til å endre offentlige tjenester for å møte fremtiden.

[Introduksjon](#)

[Metodikken](#)

[Verktøy](#)

[Lenker](#)

[Landkart](#)

1

UTVIKLING, UTPRØVING
OG EVALUERING

2

OVERGANG TIL DRIFT

3

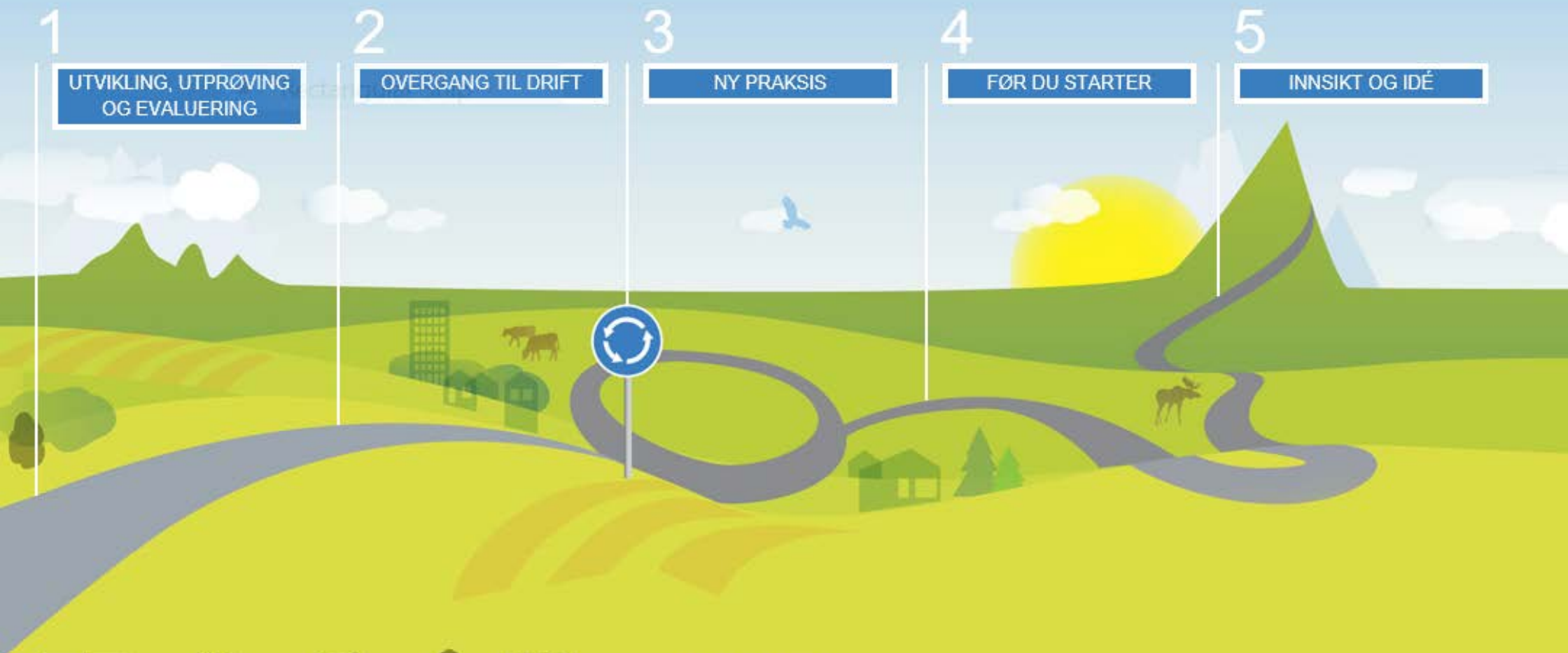
NY PRAKSIS

4

FØR DU STARTER

5

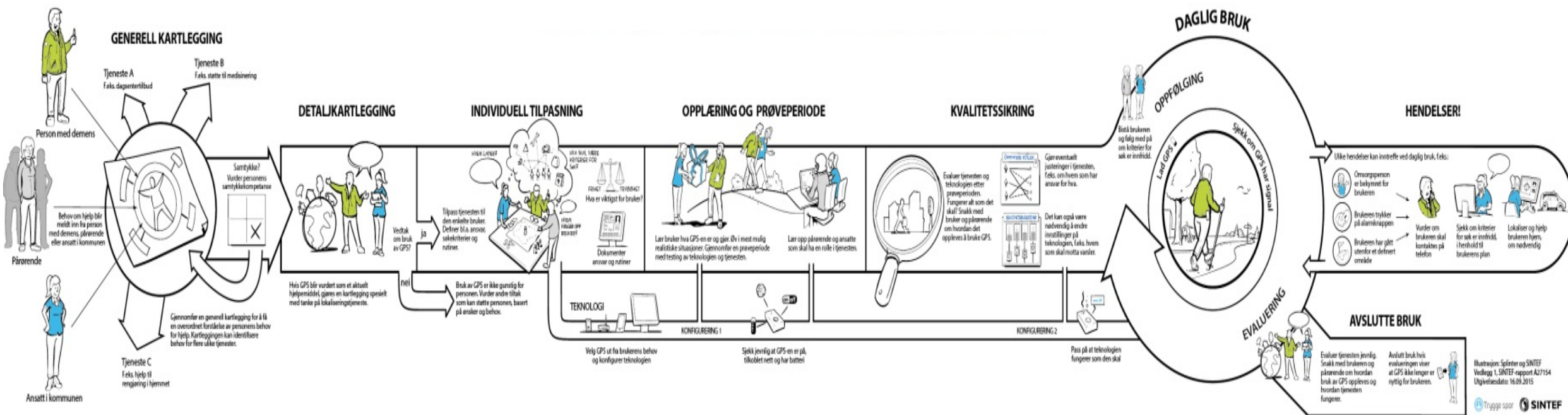
INNSIKT OG IDÉ

Veikart for tjenesteinnovasjon

VARSLINGS- OG LOKALISERINGSTJENESTE

Tjenesteforløp for bruk av lokaliseringsteknologi (GPS) i Oslo, Trygghetspakke 3

Identifisere og registrere bruker

Bydel/
saksbehandler

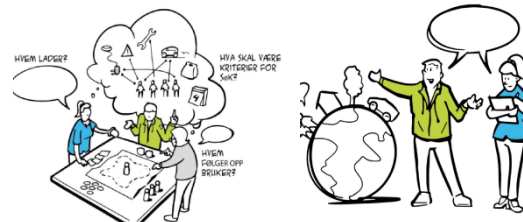
Behov meldes/ fanges opp.
Søknad /behov registreres i Geric
Beskriv brukers situasjon og mulig behov for varsling- og lokaliseringsteknologi
Etabler samarbeid med fagperson
Ved demens/ kognitiv svikt kontakt demensteam/ relevant fagperson.

Kartlegging

Fagperson i bydel *

Detaljert kartlegging av behov for lokalisering (Bruk skjemamal OK_Lokaliseringsteknologi (GPS) – kartleggingsverktøy i Geric)
Vurder og dokumenter samtykkekomptanse i forhold til bruk av lokaliseringsteknologi
Registrer/oppdater IPLOS i Geric
Demonstrer teknologien (GPS) i praksis
Forberede enkelt vedtak og utprøving (Ref. Manual Saksbehandling, egenbetaling og dokumentasjon av tjenesten trygghetspakke i Geric.)

Tilpasning og opplæring

Fagperson i bydel *og Alarmsentral**

Bydel gir beskjed til Alarmsentral (Bruk skjemamal OK_Trygghetsalarm Etablering i Geric) og dokumenter avtaler om individuelle rutiner og ansvar ved bruk av GPS
Bydel etabler samarbeid mellom fagperson/ alarmsentral og bruker/ pårørende.
Involver andre relevante tjenester/ samarbeidspartnere.
Utprøving, tilpassing og valg av teknologi
Opplæring av bruker og pårørende (Observer hvordan bruker forholder seg til bruk av teknologien og sikkerhet i trafikken)
Alarmsentral utleverer teknologi, repeter opplæring ved behov og bekrefter ferdigstilling
Bydel fatter enkeltvedtak
Oppstart og justering ved behov

Daglig bruk og evaluering

Fagperson i bydel, pårørende og Alarmsentral**

Daglig bruk i henhold til avtaler og individuelle rutiner ved bruk av GPS. (Ref. Skjemamal OK_Trygghetsalarm Etablering i Geric og eventuelle endringer)
Oppretthold regelmessig kontakt med bruker og pårørende for å følge opp og evaluere tiltaket.
Dokumenter endret bruk i Geric.
Avslutte og avvikle tjenesten
Bruk rutine for avslutning av tiltak og tilbakelevering av utstyr (Skjemamal OK_Trygghetsalarm infobrev avvikling i Geric)
Dokumenter avgjørelsen i Geric
Rutine for overføring til sykehjem, ved behov.

* Fagperson med kompetanse innen velferdsteknologi/ kognitiv svikt/ demens

**Alarmsentral med teknisk og helsefaglig kompetanse.

Detaljert kartlegging av behov for lokalisering (GPS), Trygghetspakke 3

Brukerinformasjon (kan hentes fra journal om mulig)

Navn eller brukerid. i journal:	
Adresse:	
Telefon/e-post:	
Fødselsdato/alders:	
Høyde/ vekt (ca):	
Kjønn:	☐ Kvinne ☐ Mann
Bosituasjon:	☐ Bor med ektefelle/partner/familie ☐ Bor alene ☐ Omsorgsbolig/Bolig med service ¹ ☐ Institusjon/sykehjem ☐ Har familie i nærheten (beskriv):
Beskriv eventuelle tjenester som brukeren mottar og hvor ofte:	☐ Ingen tjenester ☐ Hjemmesykepleie (type tjenester / hvor ofte): ☐ Aktivitetscenter/dagsenter (hvor ofte): ☐ Praktisk bistand (hvor ofte): ☐ Andre kommunale tjenester ☐ Eventuelle frivillige tjenester Beskriv:

Kontaktpersoner

Familie/nettverk:	Navn, adresse, telefon, e-post, relasjon til brukeren: ☐ Har ingen nære pårørende/ verge
Helse- og omsorgstjenesten:	Navn, stilling, telefon:
Fastlege eller tilsynslege:	Navn og telefon:

¹ Omfatter alle typer bolig med tilgjengelig bemanning hele døgnet.

Funksjonsproblem/ diagnose

Funksjonsproblem, eventuell diagnose og dato for diagnose:	Beskriv:
Har bruker innsikt i egen situasjon?	Beskriv:

Hendelser

Har det vært hendelser der man har lett etter bruker, ev. leteaksjon?	☐ Ja ☐ Nei Hvis ja, beskriv:
---	---

Samtykke

Er bruker samtykkekompetent for eventuell bruk av lokaliseringsteknologi?	☐ Ja ☐ Nei Hvis nei, dokumenter vurdering av samtykke, eventuelt henvis til gjeldende vurdering av samtykke og hvor dette er dokumentert.
---	--

Hensikten med tiltaket (sett gjerne flere kryss)

Hensikten med bruk av lokaliseringsteknologi for bruker:	☐ Trygghet ☐ Frihet ☐ Fysisk aktivitet ☐ Økt livskvalitet ☐ Bo lenger hjemme Beskriv:
Hensikten med bruk av lokaliseringsteknologi for pårørende:	☐ Trygghet ☐ Redusert belastning ☐ Økt livskvalitet ☐ Bidra til at bruker kan bo lenger hjemme ☐ Fortsette å jobbe ☐ Ikke relevant- ingen nære pårørende Beskriv:
Hensikten med bruk av lokaliseringsteknologi for tjenesten:	☐ Økt kvalitet i tjenesten ☐ Trygghet i tjenesten ☐ Frihet/fravær av tvang ☐ Utsette behov for sykehjemsplass ☐ Utsette behov for andre/ økte tjenester Beskriv:

Beskrivelse av brukers vaner og vandremønstre

Hvor går bruker vanligvis (nærmiljø, skog, sentrum)? Går bruker faste ruter? Hvor langt klarer bruker å gå uten å bli for sliten? Når på døgnet og hvor ofte/lenge er bruker ute? Vandrer bruker ute om natten (uten å varsele)? Ønsker bruker frihet til å gå alene og bestemme selv? Ferie og fritidsvaner på hytte, i utlandet, osv?	Beskriv:
Tar bruker offentlig kommunikasjon/ drosje?	Beskriv:
Hvorfor ønsker bruker å gå på tur?	☐ Liker å gå, ønsker trening/trim ☐ Ønsker sosial kontakt ☐ Ønsker å forlate stedet/ flykte ☐ Annet Beskriv:
Kler bruker seg fornuftig etter årstiden/situasjonen?	☐ Ja ☐ Nei Hvis nei, beskriv:
Er bruker bekymret for ikke å finne tilbake?	Beskriv:
Har bruker problemer med balanse, er ustø/ har føtt?	☐ Ja ☐ Nei Hvis ja, beskriv:
Oppfører bruker seg fornuftig i trafikken (ser seg for, går på riktig side, osv)? Hvordan er trafikkbilde der bruker bor/ går tur?	Beskriv:

Bruk av teknologi

Mestrer bruker mobiltelefon:	☐ Ja ☐ Nei
Beskriv:	

Beskriv rollen til pårørende eller andre som kan bidra ved bruk av lokaliseringsteknologi (GPS)

Har pårørende/andre mulighet til å administrere GPS (lade/ slå av/på GPS)?	☐ Ja ☐ Nei Beskriv hvem:
Har pårørende/andre mulighet til å bidra til at bruker tar med seg GPS?	☐ Ja ☐ Nei Beskriv hvem:
Har pårørende/andre mulighet til å ta imot varsler/alarmer fra GPS (lavt batteri, alarm, osv)?	Beskriv hvilke varsler som skal sendes og hvem som tar imot:
Har pårørende/andre mulighet til å lokalisere bruker og hvordan?	Via sms: ☐ Ja ☐ Nei Via Internett (PC/ Nettbrett/ Smart telefon): ☐ Ja ☐ Nei Via App på Smart telefon: ☐ Ja ☐ Nei Via oppringing til alarmsentral: ☐ Ja ☐ Nei Hvem lokaliserer:
Har pårørende/andre mulighet til å hente bruker dersom brukeren ikke kommer tilbake ved egen hjelp?	☐ Ja ☐ Nei Beskriv hvem:

Hvem har deltatt i samtalen/ kartleggingen

Hvem har gitt informasjon om bruker:	
Skjemaet er fylt ut av (navn, stilling og dato):	

Status – lokaliseringsteknologi i Samspill

- 217 personer med kognitiv svikt/ demens
- Ulike diagnoser – orienteringsvansker er felles
- Alder: 36 – 94 år,
- Snittalder ved oppstart 78 år,
- Oslo 75 år, Drammen 79 år, Kristiansand 76 år, Skien 82 år
- Brukstid: 0 dager – 3 år
- Gjennomsnittlig brukstid: Nesten 1 år 2 måneder
- Brukere som bor hjemme i egen bolig i omsorgsbolig og på sykehjem

INTERVJU MED PERSONER MED DEMENS

INTERVJU MED PÅRØRENDE

WORKSHOP MED KOMMUNENE

ERFARINGSTILBAKEMELDING

Resultater

- Bruker: Frihet – trygghet
- Pårørende: Trygghet – redusert belastning
- Tjenesten: Trygghet – økt kvalitet i tjenesten – fravær av tvang

- Bo lengre hjemme – utsette behov for økte tjenester eller sykehjemsplass
- Pårørende kan stå lengre i jobb

Frihet – trygghet, Bruker

- "Jeg føler meg veldig trygg", Bruker
- "Når jeg har den (GPSen) med meg så er jeg mye tryggere. Har den med overalt " Bruker
- "Skummel opplevelse å være et sted hvor jeg egentlig er lommekjent, men ikke visste hvor jeg var." Bruker
- "Mulighet til å gå på tur og føle meg fri når kona er på jobb" Bruker
- "Godt at noen kan søke meg opp dersom jeg går meg bort, og jeg kan be om hjelp når jeg er i skogen." Bruker
- "Har alltid vennen min med meg", Bruker

Trygghet – redusert belastning, pårørende

- "Tre T'er - Trygghet, trygghet og trygghet", pårørende
- "Da slapper jeg av", pårørende
- "Nå tør jeg å dra på ferie med ham igjen", pårørende
- "Føler meg trygg på jobb når jeg vet at han har GPS og jeg kan lokalisere ham om nødvendig", Pårørende
- "Føler at bruker kan bo lengre hjemme ved hjelp av GPSen. Mye mindre bekymring nå med GPS" pårørende.
- "Hun hadde vært på sykehjem for lenge siden dersom vi ikke hadde hatt GPS", Pårørende

Trygghet – økt kvalitet i tjenesten – fravær av tvang, tjenesten

- "Det er trygt for alle og vi kan tilby en bedre tjeneste", Ansatt
- "Unngå tilbakeholdelse som fører til mer uro" Ansatt
- "Bruker ser selv ikke behov for GPS pga manglende innsikt" Ansatt
- "Fordelene med å bruke GPS gjør at han får større frihet. Han føler ofte at han er innesperret og kan forlate bygget i affekt. Det er en sikkerhet for oss å vite hvor han er hvis han ikke har kommet tilbake innen et visst tidsaspekt." Ansatt
- "Tidligere forsøkte familien å forklare og legge til rette for at han ikke skulle gå ut, men være inne og se på TV. Nå er de trygge når han går ut." Ansatt

Erfaringer – fra pilot til drift

- Utfordrer tradisjonelle samarbeidsformer
- Kommune – bruker – pårørende – leverandør
- Flexibilitet og brukermedvirkning er vesentlig
- "Hun er en gullklump", pårørende om demenskontakten i bydelen.
- "Viktig å ha en god kontaktperson i bydelen", pårørende
- Styrke og støtte pårørende - pårørende er en ressurs

Erfaringer – fra pilot til drift

- Opplæring og rutiner
- "Noen ansatte opplever å bruke GPS som vanskelig. Det var vanskelig i begynnelsen, når det var nytt. Måtte utarbeide interne rutiner, ikke alle ansatte er like gode på data." Ansatt
- "Fordel å bli fortrolig med hjelpemiddelet mens læreevnen ennå er god." Ansatt
- "Vi fikk for lite informasjon", Pårørende
- "Vi fikk beskjed om at de bare kunne ringe når som helst om de hadde behov, men det ble ikke til at de gjorde det." Pårørende

Erfaringer – fra pilot til drift

- Organisering – teknologi, 80/20 regelen
- "GPSen fungerer fint, bortsett fra ved menneskelig svikt." Ansatt
- "Ikke ta den fra oss, selv om ikke alt fungere like godt, stå på videre",
Pårørende
- "Ønsker at GPSen var mindre, den er for tung", Pårørende
- "Fantastisk hjelpemiddel (GPSen)", Pårørende

«Sikkerhetsmessig kan ikke GPS måles i kroner og øre», Pårørende

- Gratis i prosjektperioden
- Utstyr, installasjon og abonnement
- Nødvendig helsehjelp
- Nytt tiltak og ett av flere tiltak – mye til sammen for brukerne
- "Det blir jo mange ting vi må ha etter hvert, og da blir det mye tilsammen"
Pårørende

Litteratur og referanser

- www.sintef.no/samspill/
- www.sintef.no/velferdsteknologi/
- www.sintef.no/trygge-spor/
- www.ks.no/samveis
- www.ks.no/fagomrader/utvikling/innovasjon/velferdsteknologi/velferdsteknologiens-abc/
- www.aldringoghelse.no/
- www.ergoterapeuten.no/

Tusen takk for oppmerksomheten!

Teknologi for et bedre samfunn